

helyzetben fekvő csontvázat találtunk. Egy másik, Ny–K tájolású csontvázat egy szarmata, kis alapterületű, földbe mélyített építmény D-i oldalára ástak rá. A terület középső sávjában elszórtan néhány kora bronzkori, a Makó-kutúrához sorolható gödör került elő, valamint további 4 gödörből jellegtelen bronzkori kerámia származott. A vadátjáró Ny-i sarkában 2 félig földbe mélyített kelta házat találtunk.

Néhány igen nagyméretű, agyagnyerő gödörből nagy mennyiségű kerámiatöredék került elő. Valószínűleg a település élete során több alkalommal végeztek tereprendezést, s a planírozás rétegét e nagy gödrökbe tolták.

A réteges humuszolásnak és a műszeres leletfelderítésnek köszönhetően az ideai feltárás alkalmával 36 római érem, 4 fibula és számtalan egyéb bronztárgy és bronztöredék került elő a humuszból. Egy részük biztosan bronzkori: tokosbalta és sarlótöredékek.

BALOGH CSILLA

406. Ópusztaszer, Kis-Zeri iskola (KÖH 33586)

(Csongrád megye) B?, A

A Pusztaszer–Ópusztaszer összekötő út építése kapcsán, a nyomvonal É-i részén, Ópusztaszer közigazgatási határának ÉNy-i részén, egy, a környék mélyebb fekvésű területeiből enyhén kiemelkedő magaslaton található lelőhelyen 2009. május 27. és július 8. között folytattak megelőző feltárást a Kulturális Örökségvédelmi Szakszolgálat munkatársai.

A munkálatok első fázisa próbafeltárással indult, majd – mivel a korábbi földút felületén megnyitott szondák pozitívnak bizonyultak – indokoltá vált a kijelölt terület teljes feltárása; 1533 m² bizonyult régészeti fedettné.

Az ásatás során összesen 23, őskori (bronzkori?), avar, ill. ismeretlen korú objektum került elő, a kiosztott stratigráfiai egységek száma 29 volt. A jelenségek között kisebb-nagyobb méretű tárolóvermek, valamint kerítő- vagy vízelvezető árok fordultak elő. Az egyetlen földbe mélyített épületnyom ismeretlen korú. Az objektumokban csekély számú kerámia- és állatcsontanyagot találtunk.

Fontos megfigyelés volt egy sajátos, lokális jellegű geológiai rétegződés. A szelvény egyik részletében egy eltemetett őskori talajrétegre bukkantunk. Az említett dűlőút töltését képező rétegek eltávolítása után egy egységes, barna homokréteg jelentkezett, mely alatt egy színében és szerkezetében eltérő, sötétebb, jól követhető réteg következett. A homogén, humuszos talajrétegben korabeli leásásokat vagy járőfelületeket nem lehetett azonosítani, de abban nagy mennyiségű kerámia és állatcsont került felszínre. E 20–30 cm vastag talajréteg alatt értük el a bolygatatlan altalajt.

A leletek a KÖSZ szegedi regionális irodájában történő elsődleges feldolgozásukat követően a szegedi Móra Ferenc Múzeumba kerülnek végleges elhelyezésre.

Munkatársak: Alács Attila, Bognár Margit, Kulcsár Kornél technikusok.

SÓSKUTI KORNÉL

407. Ópusztaszer, Szermonostor (KÖH 33571)

(Csongrád megye) Á

2009. június 2. és augusztus 28. között folytattuk a régészeti feltárásokat. A tervezettnél kisebb költségvetés miatt az előző évekénél kisebb létszámban és rövidebb ideig tudtunk dolgozni. A feltárandó terület három pontján értünk el jelentős haladást.

Kolostorudvar ÉK-i része

08/1 szelvényben feltártuk a tatárjárás utáni, ún. „fakolostor” időszakának az 1-2-3-4. járósíntjét. Közülük a 3. járósínt idején épült meg az a nagyobb, É–D irányítású épület, melynek egy szokatlanul nagyméretű, 1,5 m belső átmérőjű kenyérsütő kemencéje a szelvényünk területére esett. Az új épület további részletei az eddig feltárt területtől K-re, jelenleg még a föld alatt találhatóak. Az épületet a 2. sínt idejében megújították.

A 08/2 szelvényben az előző szelvény Ny-i oldalán, annak közvetlen szomszédságában ugyanennek az időszaknak feltártuk az 1-2-3-4-5-6-7. és 8. járósíntjét. Ez megfelel korábbi megfigyeléseinknek, miszerint a hosszabb időn keresztül használt épületektől távolodva növekszik a megfogható, kibontható síntek száma. A „fakolostor” időszakának pontosításához ez a szelvény nagyban hozzájárul, ugyanis a legfelső és a legalsó sínten is egy-egy érmet találtunk. Egyúttal sikerrel valósítottuk meg az ezen a területen régóta tervezett „mintaszelvény” első nyolc síntjének a kibontását (kizárólag kis kézi szerszámokkal). Ennek az a jelentősége, hogy az egész feltárás belső periodizációja pontosítható lesz általa.

A feltárandó terület K-i széle

A „VB” 17. szelvényben feltártuk a tatárjárás előtti kolostor övező sáncárok K-i szakaszának újabb, 3 m hosszú részletét. Az árok itt már enyhe ívben kezd kanyarodni ÉNy-i irányba, a templom felé. Az árok belső oldalához csatlakozik a 09/107 sz. objektum, amely egy kb. 3×4 m-es, ovális kiöblösödés. Benne 3 nagyméretű oszlophelyet találtunk – ez talán arra utal, hogy a Tisza-ártér felőli oldalon kisebb csónakok, hajók kikötésére szolgált.

Eredményeink közül kiemelendő a tatárjárás utáni „fakolostor” újonnan előkerült épülete, amely az eddig ismert négyzetes épülettömbtől kb. 20 m-re ÉK-re fekszik. Valószínűsíti, hogy nem csupán egy zárt épülettömbből állt tehát ekkor a kolostor kiszolgáló egysége, hanem egész kis „kolostor-várossal” kell számolnunk.

VÁLYI KATALIN

408. Öskü, Aranyoskúti-dűlő (KÖH 57080)

(Veszprém megye) I

2009. december 4–5-én műszeres lelőhely-felderítést végeztünk a római kori villa felmérésére a Budapesti Corvinus Egyetem tájrendező és kertépítő szakos hallgatóinak részvételével. Nyolc darab 10×10 m nagyságú négyzetet jelöltünk ki. A régóta ismert római kori